

У закључцима са Самита НАТО-а из априла 2009. године подржава се одређене српске Владе да Србија постане чланица НАТО-а, а после посете америчког потпредседника Џозефа Бајдена, део актуелне власти у медијима све више подстиче кампању за укључење Србије у НАТО. Како тумачите такво одређене дела Владе?

Кољевић: Такво одређене дела Владе Републике Србије је очекивано и оно за српску јавност, заправо, није никаква нарочита новост. Реч је о истим политичким и друштвеним актерима, дакле, делу Владе РС-е, бројним НВО и конкретним политичким странкама или деловима странака, које већ годинама тихо или сасвим отворено заговарају евроатланске интеграције као идеју легитимизације политике силе у Србији. У последњој деценији савремена Западна политика силе, конкретно али и симболички, кроз низ случаја тзв. „хуманитарних војних интервенција”, свој најупечатљиви и парадигматични израз има у НАТО савезу. Стога је сасвим природна чињеница да се убедљива већина грађана Србије одређује и изјашњава против уласка Србије у НАТО.

Имајући у виду скорију историју односа НАТО-а и Србије, као и чињеницу да је Народна скупштина Србије усвојила резолуцију којом проглашава војну неутралност земље, ко би по Вашем мишљењу требало да одлучује о процесу прикључивања Србије НАТО-у: Влада Србије, Скупштина Србије или грађани Србије на референдуму, и да ли може бити легитимна одлука коју не би донео народ на референдуму?

Кољевић: Резолуција Народне скупштине Републике Србије је обавезујућа. Србија је војно неутрална држава. Сваки покушај довођења у питање ове Резолуције морао би да поштује вољу народа, што подразумева референдум. Једино и искључиво слободно изјашњавање грађана Србије на референдуму имало би демократски легитимитет. У том смислу, у оној мери у којој Србија претендује да буде савремена демократска држава, ниједну важну одлуку не може донети а да се народ не пита о томе. То је чак минимум демократије, доња граница темељних принципа демократије. Позитивни и конструктивни аспекти демократије, с друге стране, подразумевали би и много више - јавне дебате и скупове, као и различите могућности да се глас народа чује и о другим, далеко мање пресудним и преломним историјским одлукама и питањима. То је онај исти смисао у којем, рецимо, Јирген Хабермас инсистира да ни савремена Европа није демократска.

Заговорници прикључивања Србије НАТО-у у прилог свог опредељења наводе да би чланство у НАТО-у имало и огромну економску корист по Србију. С друге стране, по НАТО-стандардима издвајања за војску из националног буџета би морала значајно да се увећају. Како Ви тумачите економске ефекте могућег укључивања Србије у НАТО?

Кољевић: Сасвим је извесно да би издвајања за војску из националног буџета морала битно да се увећају. Самим тим, тешко је сагледати аспект у којем би се могло говорити о економској добити за Србију укључивањем у НАТО савез. Детаљну процену економских последица могу изнети економски стручњаци. Несумњиво је, такође, да би израда ове студије била једна од незаобилазних ствари. Изостанак јавне, стручне, научне и шире дискусије на ту тему део је, међутим, истог процеса у којем се објективан и непристрасан дијалог замењује радикалном медијском пропагандом и манипулацијом.

Прикључење НАТО-у створило би обавезу Србији да се додатно војно ангажује у кризним регионима широм света. Узевши у обзир обавезе које би створило приступање НАТО-у и безбедносне претње са којима се Србија суочава, да ли би чланство Србије у НАТО-у повећало безбедност Србије?

Кољевић: Основна ствар је, дакле, да би се обавезе Србије - и то обавезе које подразумевају слање српских војника на ратна и потенцијално борбена жаришта широм света - много увећале. Али ствар чак није само у томе да би се Србија тиме отворено, најнепосредније и најдиректније ставила на страну и учествовала у дејствима чији политички и морални карактер је најчешће крајње сумњив, већ да би се, на тај начин, што и јесте главни циљ свих заговорника приступања Србије НАТО пакту, Србија окренула против Руске Федерације, свог највећег стратешког савезника и пријатеља, државе са којом Србија нема ниједно отворено питање. Иронично је да бисмо требали бити безбеднији уз оне који су у најновијој српској историји угрозили нашу безбедност.

Ствар чак није само у томе да би се Србија тиме отворено, најнепосредније и најдиректније ставила на страну и учествовала у дејствима чији политички и морални карактер је најчешће крајње сумњив, већ да би се, на тај начин, што и јесте главни циљ свих заговорника приступања Србије НАТО пакту, Србија окренула против Руске Федерације, свог највећег стратешког савезника и пријатеља.

Заговорници укључивања Србије у НАТО често наводе да би чланство у НАТО-у повећало свеукупне па и демократске потенцијале Србије. Како тумачите овакво повезивање чланства у једној војној организацији са развојем демократских потенцијала друштва и које би по Вашем мишљењу биле друге штете или користи од чланства, односно одбијања чланства у НАТО-у?

Кољевић: То је најбесмисленији аргумент. Он је, наиме, потпуно неодржив у целини или у детаљима, у теорији или у пракси. Свако и мало образован или елементарно писмен, зна да „демократија” и „сила” стоје на опозитним странама политичког спектра и да се међусобно искључују. Где има демократије, ту нема силе и обратно. Мислим да ће последње деценије XX века, као и почетак XXI-ог, у историји остати упамћене као јединствен и невиђен покушај, пре свега, САД-а, а затим и дела ЕУ-е, да се легитимише и функционализује као политички мејнстрим *contradictio in adjecto* и жива противуречност у лику „демократије силе”. То је питање и Косова и Метохије у Србији, и начина на који се покушала подметнути нелегална и нелегитимна независност јужне српске покрајине.

У кампањи за прикључење Србије НАТО-у наводи се и то да је Србија, односно СФРЈ, тајним споразумом Јосипа Броза већ била везана за ову војну организацију и да приступање НАТО-у, наводно, представља континуитет у војно-безбедносној политици Србије. Како гледате на ово позивање на «логику тајних споразума» и да ли оно представља опасност по демократски поредак у Србији?

Кољевић: Свако позивање на „логику тајних споразума” у политички самосвесној демократској држави потпуно је неприхватљиво. Оно је директна опасност за демократски поредак у Србији. Али у овом случају, позивање таквог квази-аргумента, такође, сведочи о недостатку било каквих аргумената, с једне стране, као што и упућује на важну чињеницу да садашњи политички актери евроатланске оријентације желе афирмисати - или радије, наново конституисати - своју везу са Брозовим наслеђем.

Да ли у војно-безбедносној области за Србију постоји реална и изводљива алтернатива НАТО-у и како у том светлу гледате на војну неутралност Србије?

Кољевић: Алтернатива је управо оно што садашња и савремена Србија јесте - тј. војно-неутрална држава. Са том идејом и усвајањем такве Резолуције Србија је чак предначила времену. Унилатерализам САД-а се распао. Растућа глобална

Убијање демократије

Пише: Богдана Кољевић
среда, 02 септембар 2009 00:05

мултиполарност, прегруписавање покрета и снага на светској политичкој сцени, појава и снажење БРИК-а, самосвесна и одлучна Русија, недефинисаност и делимична стратешка конфузија међу појединим државама-чланицама НАТО-а, само су неки од најновијих феномена који ће, у годинама које долазе, увелико променити политичке односе у свету.

<http://www.slobodanjovanovic.org/2009/09/01/bogdana-koljevic-o-srbiji-i-nato-ubijanje-demokratije/>